

Program finanțat de
Uniunea Europeană

Cancelaria de Stat a
Republicii Moldova

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării
Regionale și Mediului

Cooperarea transfrontalieră: cele mai bune practici din trecut și noile oportunități

Tatiana UDREA,
Chișinău, Republica Moldova
26 Octombrie 2017

O istorie...

De la TACIS CBC la ENPI CBC

Generația III: 2007-2013

Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat

Program Operațional
Comun pentru Bazinul
Mării Negre

Program Operațional
Comun România – Ucraina
-Moldova

Program de Cooperare
Transnațional pentru
Europa de Sud-est

Generația II: 2004-2006

Programe de Vecinătate

Program de Vecinătate
România-Moldova

Program de Vecinătate
CADSES

Generația I. 1996-2004

Programul TACIS

Program TACIS CBC si TACIS SPF

Finanțare TACIS

Progrese de la TACIS CBC la ENPI CBC

TACIS CTF	PV CTF	IEVP CTF
1996 - 2003	2004 - 2006	2007-2013
31 ml. €	€ 4.5 ml. PV Ro-Mo € 5 ml. PV CADSES	€ 126 ml. POC Ro-Ua-Md € 21 ml. POC BMN € 265 ml. SEE TCP (ENPI- 2ml. EURO)

Statistica participării RM în cadrul programelor CTF 2007-2013

	RUM POC	BMN POC	SEE PCT
Număr de licitații organizate	2	2	4 + 1IEVP
Nr de aplicații înaintate per program/nr aplicații cu parteneri leader din RM	1482 / 384	368 / 27	1863/n.a
Nr de aplicații înaintate cu participarea partenerilor din RM	607	139	99
Proiecte contractate per total program	134	62	122
Proiecte contractate cu partener leader din RM	27	5	n.a
Proiecte contractate cu partener din RM	120	40	18
Fonduri contractate per program, <i>mil. Euro</i>	126,7	38,5	224,5
Fonduri accesate de beneficiarii și partenerii din RM, mil Euro	22,0 + 11,0 (PMI)	3,5	1,0

...

**Instituții
participante:**

200

...

**Proiecte
contractate:**

178

...

**Fonduri
accesate:**

37,5 mil Euro

Cooperarea transfrontalieră în cadrul ENPI

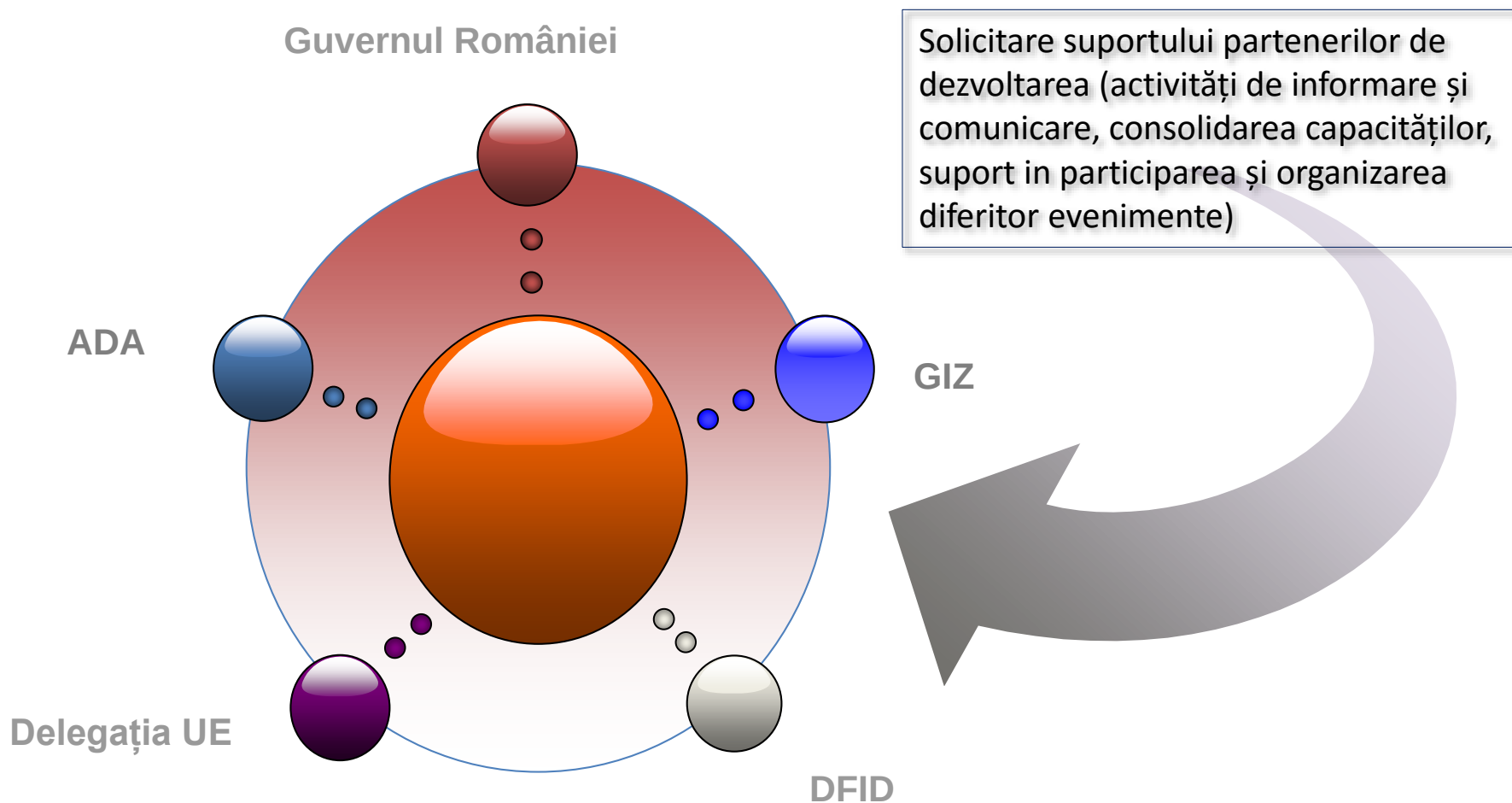
OPORTUNITĂȚI

- Fonduri generoase.....(*126 MEuro JOP Ro-Ua-Md, 17 MEuro JOP BSB, 206 MEuro SEE TCP*)
- Tot teritoriul țării eligibil
- Statut egal în fazele de programare și implementare
- Utilizarea comună a fondurilor în proiecte comune

CONSTRÎNGERI

- Cadrul instituțional slab dezvoltat
- Cadrul legal neajustat (ex: procurări, managementul financiar)
- Insuficiența resurselor la nivel național pentru susținerea participării aplicanților și partenerilor în programe
- Capacități slabe ale aplicanților
- Co-finanțarea, asigurarea comunicării

Suportul partenerilor de dezvoltare

Suportul ADA: Proiectul Dunărea Unește

- Sistemul național privind managementul și controlul programelor transfrontaliere 2014-2020 elaborat și aprobat.
- Procesul de programare pentru programele CBC și TNC 2014-2020 realizat cu succes în Republica Moldova prin proiect.
- Capacitățile potențialilor solicitanți pentru viitoarele programe de cooperare transfrontaliere și transnaționale pentru perioada 2014-2020 sunt îmbunătățite.

ENPI CBC Programmes 2007-2013 in Moldova: Projects book

Common borders - common solutions!

CHISINAU, JANUARY 2016

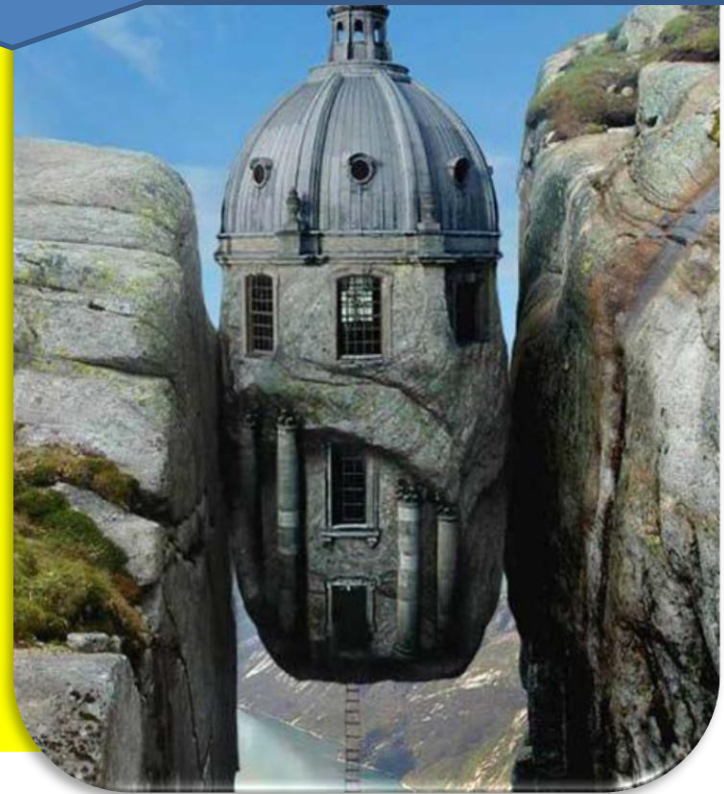

Programele de cooperare
transfrontaliere eligibile
pentru Republica Moldova

**Moștenirea programelor
precedente este piatra de
temelie a celor noi...**

**Să nu uităm! Este necesar să
identificăm și eliminăm
greșelile anterioare pentru a
asigura succesul în viitor!!!**

Cooperarea transfrontalieră 2014-2020

programe eligibile pentru Republica Moldova

Programul Operațional Comun Romania-Republica Moldova 2014-2020

Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014-2020

Programul Transnațional Dunărea 2014-2020

Programul Operațional Comun Romania-Republica Moldova 2014-2020

Țări eligibile:

Republica Moldova –întreg teritoriu
Regiunile eligibile din România :

Botoșani, Iași, Vaslui și Galați

Programul include 4 centre majore
sociale, economice și culturale:

București, Suceava, Bacău și Piatra
Neamț.

*Mai multă informație despre program
este disponibilă pe pagina de web:*

www.ro-ua-md.net

AM: Ministerul Dezvoltării
Regionale și Administrației
Publice și Fondurilor Europene
din România

ST: Iași

Oficiul regional: Chisinau

Buget total: 89,1 mil. EUR

Alocarea IEV : 81 mil. EUR

Co-finanțare națională: 8,1 mil.
EUR (10%)

Prioritățile

Suport pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare:

- Prioritatea 1.1 – Cooperarea instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și calitatea acesteia
- Prioritatea 1.2 – Promovarea și sprijinirea cercetării și inovării

Promovarea culturii și conservarea patrimoniului istoric local

- Prioritatea 2.1 – Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric

Îmbunătățirea accesibilității regiunilor, dezvoltarea transportului și rețelelor de comunicare:

- Prioritatea 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și infrastructurii TIC

Provocări comune în domeniul siguranței și securității:

- Prioritatea 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate
- Prioritatea 4.2 – Sprijin pentru activitățile comune de prevenire a dezastrelor naturale sau provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de urgență
- Prioritatea 4.3 – Prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și cooperarea poliției

Situația actuală

Data estimativă a apelului	Noiembrie 2017
Tipul proiectelor	- Soft (proiecte ce nu includ componenta de infrastructură or ea este mai mică de 1 mil. Euro per proiect) - Hard (proiecte de infrastructură cu investiții în aceasta mai mare de 1 mil. Euro, dar nu depășesc bugetul de 2,5 mil Euro.)
Termenul limită de prezentare a propunerii de proiect	Februarie 2017
Zile informaționale	Noiembrie - decembrie 2017

Large infrastructure projects - 24,3 mil. Euro

PROJECT TITLE - MAIN LIST	FILED OF INTEREST	BUDGET (GRANT)	CO-FINANCING SHARE	BUDGET (TOTAL)
Communication Infrastructure	Transport	5,013,840.00	35.72 %	7,800,000.00
A safer Romanian - Moldavian cross border area infrastructure through the improvement of the operating infrastructure of the Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication (SMURD)	Emergency Situation	6,428,000.00		10,000,000.00
Regional Cooperation for Preventing and Combating Cross-border Crimes between Romania and Republic of Moldova	Internal Affairs	6,428,000.00		10,000,000.00
Rehabilitation and modernization of customs offices from the border of Romania and Republic of Moldova (customs offices Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni and Giurgiulesti - Giurgiulești)	Safety and Security	6,428,000.00		10,000,000.00
Project title - Reserve list	Filed of Interest	Budget (grant)	Co-financing share	Budget (total)
Rehabilitation of the facilities from hydro node - Stâncă - Costești Phase	Emergency situations	9,000,000.00	<i>If the case, will be decided by JMC</i>	10,000,000.00

Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014-2020

Țările eligibile:

Precum și unele regiuni din
următoarele țări

*Mai multă informație despre
program este disponibilă pe pagina
de web: www.blacksea-cbc.net*

**AM: Ministerul Dezvoltării
Regionale și Administrației
Publice din România**

ST : Constanța

Oficiul regional: Chisinau

Buget total: 54 mil. EUR

Alocarea IEV: 39 mil. EUR

Alocare IPA: 10 mil. EUR

Co-finanțare națională (8 %)

Prioritățile

Promovarea afacerii și antreprenoriatului

- Prioritatea 1.1 – Dezvoltarea afacerii și antreprenoriatului în domeniul turismului și culturii
- Prioritatea 1.2 – Creșterea oportunităților comerciale în zona transfrontalieră și modernizarea sectorului agricol

Promovarea protecției mediului și reducerea în comun a deșeurilor marine

- Prioritatea 2.1 – Îmbunătățirea monitorizării comune a mediului
- Prioritatea 2.2 – Promovarea în comun a acțiunilor de conștientizare și reducerea deșeurilor fluviale și marine

Situația actuală

I apel de propuneri de proiecte:	Ianuarie 2017
Tipul proiectelor	Soft și cu elemente de infrastructură de scară mică
Zile informaționale și instruirii pentru potențiali aplicanți:	Chisinau, Balți, Cahul Cu suportul ADA – 2 evenimente la Cahul.
Depuse propuneri de proiecte	351 propuneri de proiecte, 151 instituții din RM

Programul Transnațional Dunărea 2014-2020

Țările eligibile:

*Mai multă informație despre program
este disponibilă pe pagina de web:
www.southeast-europe.net*

**MA: Ministerul Economiei
Ungaria
ST : Budapesta
Oficiul Regional: Chisinau**

**Alocare FEDR: 202 mil EUR
Alocare IEV: 5 mil. EUR (MD
alocare)
IPA finanțare 19,8 million EUR
Co-finanțare național MD (15%)**

Axe tematice de intervenție

Inovatoare și responsabilitatea socială în regiunea Dunării :

- Îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru inovare și creșterea abilităților de a sprijini dezvoltarea mediului de afaceri și inovare socială.

Mediu și responsabilitatea culturală pentru regiunea Dunării:

- Promovarea patrimoniului natural și cultural durabil, restabilirea coridoarelor ecologice, precum și gestionarea dezastrelor și riscurilor de inundații

Conexiuni mai bune și responsabilitatea energetică pentru regiunea Dunării :

- Promovarea sistemelor de transport ecologice și eficiența energetică pentru a spori accesul în zonele urbane și rurale

Bună guvernare în regiunea Dunării:

- Îmbunătățirea capacității instituționale a regiunilor pentru a dezvolta și implementa proiecte

Situația actuală

Apel de propuneri de proiecte

I apel - septembrie 2015 (instituțiile MD – în calitate de asociați)

II apel – mai 2017 (în calitate- parteneri)

Transmise 127 de propuneri de proiecte

RM participat în 37 propuneri de proiecte

Tipul proiectelor

Soft și cu elemente de infrastructură la scară mică

Zile informaționale și instruirii pentru potențiali aplicanți

Chișinău, Mai 2017 – cu suportul ADA

Noile responsabilități ale statelor partenere!!!

- ➡ Regulamentul nr. 232/2014 de instituire a instrumentului european de vecinătate.
- ➡ Regulamentul Comisiei Europene nr. 897/2014 de stabilire a unor dispoziții specifice privind punerea în aplicare a programelor de cooperare transfrontalieră finanțate în temeiul Regulamentului nr. 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument european de vecinătate.

ENI 2014-2020: Principiul “Shared management”

Management comun = Shared management:
principiu care prevede implicarea activă în implementarea programului a statelor participante la program și existența unei diviziuni clare și echilibrate a responsabilităților în ce privește

Management

Control

Audit

Recuperarea
fondurilor

Cadrul instituțional propus:

Instituția	Funțiile
Autoritate Națională Cancelaria de Stat	Coordonarea și buna implementare a programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională la nivel național;
Autoritatea Națională de Audit Curtea de Conturi	Partenerul Autorității de Audit a programului din statul partener care participă la evaluarea părții naționale a sistemului de control și management al programului, precum și în procesul de verificare a eșantionului de proiecte;
Punct Național de Contact pentru Control Ministerul Finanțelor	Pre- selectarea auditorilor, oferire clarificări privind legislația în vigoare;
Oficiul pentru Coordonarea Programelor de Cooperare Transfrontalieră	În cadrul Autorității Naționale, oferă suportul necesar structurilor de management al programelor și beneficiarilor / partenerilor.
Autoritate Națională Anticorupție și Antifraudă Centrul Național Anticorupție	Punct de contact pentru OLAF care contribuie la prevenirea și combaterea iregularităților, fraudelor și a corupției depistate în cadrul programelor și recuperarea fondurilor obținute sau utilizate prin iregularități, fraude și/sau corupție.

Cadrul național

Autoritatea Națională (Cancelaria de Stat)

**Punctul Național de
Contact pentru
Control**
(Ministerul Finanțelor)

**Autoritatea Națională
de Audit**
(Curtea de Conturi)

Grupul de auditori

**Autoritatea Națională
Anticorupție și
Antifruada
(CNA)**

OLAF

**Oficiul pentru
Coordonarea
Programelor
Transfrontaliere**

Realizări:

HG 576 privind implementarea
Programelor CTF la nivel național

Operate ajustările în cadrul legal la
nivelul instituțiilor

Dezvoltarea capacităților părților
interesate (instituții la nivel național,
companii de audit, ofițeri de urmărire
penală, procurori, etc)

De ce sunt necesare programele CTF ?... Din perspectiva RM

Strategic

- contribui la învingerea inerției instituționale, mobilizarea eforturilor pentru **plasarea cooperării la un nivel calitativ superior** prin stabilirea parteneriatelor durabile între instituții/regiuni/state
- facilitează enorm **transferul de politici și ajustarea instituțională** între parteneri, apropiind mai rapid integrarea în spațiul european (inclusiv Euroregiuni)

Operațional

- **acces la fonduri UE** în condiții relativ avantajoase (10% co-finanțare)
- **opțiune** de soluționare a problemelor pentru care nu există alte sursă financiară or posibilitate legală de cooperarea între state **pentru o responsabilitate comună**

Pași mici pentru realizări majore ...

Informare

Autoritățile și instituțiile sunt mai conștiente de posibilitățile de cooperare cu regiunile/țările vecine și de rezultatele benefice ale acestei cooperări la o scară mai largă

Parteneriate

S-au inițiat/creat rețele și parteneriate durabile ce pot fi utilizate în viitoarele programe și în alte tipuri de cooperare

Încredere

Organizațiile partenere au încredere reciprocă și în colaborarea viitoare

Pași mici pentru realizări majore ...

- **Transfer de cunoștințe și consolidare de capacități**

Amplificarea performanțelor instituțiilor implicate ca rezultat al transferului de cunoștințe și abilități de la parteneri mai experimentați (vechi în domeniu...)

- **Dezvoltarea de noi idei, soluții și asigurarea sinergiei**

În multe cazuri ideii incipiente au fost amplificate, dezvoltate și multiplicare de la nivel național, regional și în cadrul a mai multe proiecte succesorii (platforme longevive de cooperare...)

Pași mici pentru realizări majore ...

- **Angajamente pentru noi acțiuni și responsabilități**

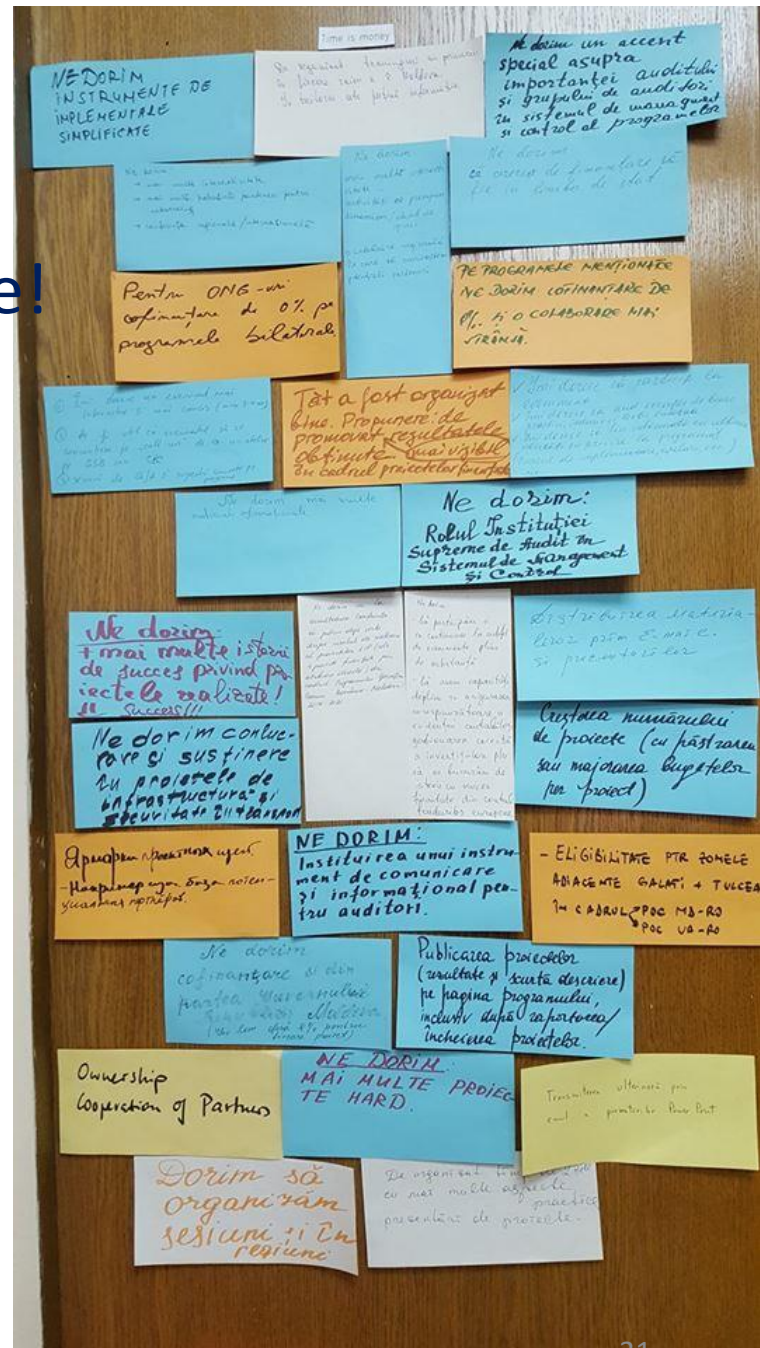
Partenerii își i-au angajamente prin prisma unor noi perspective ce depășesc cadrul național

- **Eficientizarea costurilor**

Adesea costurile pentru atingerea rezultatelor scontate sunt mult mai mici per partener decât ar în cazul acțiunilor separate

Ne dorim...

- Suport Co-finanțare/ Pre-finanțare!
- Proceduri unice și simplificate!
- Programe care conține componenta infrastructură!
- Varietatea instrumentelor financiare!
- Consolidarea capacităților !
- Consolidarea comunicării și conlucrării cu toate părțile interesate!

Cei ce ezită nu reușesc!
Să ne dorim perseverență, curaj și succes!
Vă mulțumesc pentru atenție!

Eastern Partnership Territorial Cooperation Programme

Operational Objectives

- I. Improving the living conditions of local communities in the border regions through joint projects supporting economic and social development ;
- II. Addressing common challenges in the fields of environment, employment, public health and any other field of common interest having a cross border dimension;
- III. Culture, education and sports;

Financial allocation

Indicative budget
allocation –
9.3 mln EURO

This Programme is co-funded by the European Union

This Programme is
implemented by GIZ

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

